

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.
Kłopot „Goniec Częstochowski”, ul. Panny Marii 26. — Telefon nr. 2858.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, ul. P. Marii 52. Tel. 2245. Skrz. p. 45.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują odpowiedzialność za wyjątkami dni świątecznych od godz. 10-3 po poł. Reklamości nadesłane redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 50 gr. W tekście i nadesłane 40 gr., za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia wiersz wiersz 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższe ogł. drobne zł. 150. Ogłoszenia zamiejscowe i matryce 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

AMERYKA GRA!

Szał spekulacji giełdowej opanował Jankesów.

Ostatnie dni przyniosły w Ameryce nie notowaną oddawna dziką zupełną gorączkę spekulacyjną. Na Wallstreet obserwuje się znowu dantejskie sceny dzikiej spekulacji wszelkimi możliwymi papierami. Obróty akcji dochodzą czasem do kilku milionów sztuk dziennie. Okazuje się, że Amerykanie niczego się nie nauczyli w okresie kilkakrotnych krachów giełdowych, że ogarnięci znowu zostali żądzą jaknajwyższego wzbogacenia się.

Nowi ludzie zajmują teraz opróżnione miejsca na Wallstreet. Czyszciele obuwia, biedne służące i żony zbankrutowanych milionerów, bezrobotni, którzy mają jeszcze parę dolarów w kieszeni — wszystko to rzuciło się do gry spekulacyjnej. Wszystkie biura maklerskie uruchomiły znowu olbrzymią ilość oddziałów w większych i mniejszych miastach i miasteczkach, w całych Stanach rozpętała się nerwowa gorączka spekulacyjna. Spekulacja nielegalna i legalna kwitnie. Na giełdzie pieniężnej w Nowym Yorku, na giełdzie zbożowej w Chicago, na giełdzie bawełnianej w Nowym Orleanie ludzie zarabiają i tracą majątki. Bezpośrednie linie telefoniczne i telegraficzne łączą wielkie ośrodki spekulacji i hazardu z najmniejszymi nawet miasteczkami. Ale poza temi wielkimi ośrodkami spekulacji legalnej istnieje olbrzymia ilość transakcji nielegalnych, zwalczanych bezskutecznie przez Roosevelta.

Większe i małe banki oraz domy bankowe i kantory wymiany stanowią główne ośrodki gry spekulacyjnej. Olbrzymie majątki przepływają codziennie przez te wszystkie kanały, wyciągając oszczędności z olbrzymich rzesz społeczeństwa. Gra giełdowa przybiera częstokroć cechy wprost paradoksalne. Na powierzchni wypływają niebieskie ptaki, zakupujące akcje jakiegoś zbankrutowanego przedsiębiorstwa. Powoduje to natychmiastową hausse, publiczność nieorientująca się w sytuacji rzuca się na akcje przedsiębiorstwa, które dawno nie istnieje, albo wiedzcie suchotniczy żywot. „Fachowcy”, rekrutujący się z wśród zdeklarowanych oszustów, sprzedają po dobrej cenie wszystkie swe akcje skrachowanego przedsiębiorstwa, a nawiązywać czestokroć ostatnie grosze.

Wielkie straty poniosły szerokie rzesze publiczności, grając na zwykłej akcji jednego z przedsiębiorstw przemysłu chemicznego. Sądząco bowiem, iż przedsiębiorstwa zbliżone do fabryk alkoholu otrzymają po zniesieniu prohibicji olbrzymie zamówienia. Tymczasem okazało się, że cała ta gra giełdowa zaaranżowana została przez spekulantów, gdyż jak się później okazało, nie chodziło tu bynajmniej o fabryki wódek, lecz o jedną z wielkich fabryk sztucznych nawozów.

Gdyby ktoś chciał zaryzykować dowcip o likwidacji całkowitej bezrobocia, stwierdziłby mógł ten fakt o ile chodzi o spekulantów i macherów giełdowych. Przez parę lat kryzysu wszyscy ci ludzie byli bezrobotnymi. Teraz odzyskali nagłe prace dzięki obłędnej gorączce, która opanowała całe społeczeństwo. Znaleźli oni zatrudnienie nietylko pracując „we własnym zakresie” nad ogłupianiem naiwnych graczy, ale w charakterze pracowników w całym szeregu przedsiębiorstw i konsorcjów, które w krótkim okresie czasu powstały, jak grzyby po deszczu. Nic więc dziwnego, że obroty na Wallstreet rosły w błyskawicznym tempie z dnia na dzień. Przeciętna cyfra 5 a nawet 6 milionów sztuk akcji dziennie jest już w ostatnich dniach rzadkością. Rozpanoszyło się niezdrowe zjawisko spe-

kułacji akcjami na kredyt. Transakcje tego rodzaju spowodowały zupełną ruinę milionów ludzi, którzy placąc tylko zadatek zakupywali akcje na olbrzymie sumy znacznie przekraczające ich możliwości finansowe.

Roosevelt nie zajął dotąd jeszcze żad-

nego stanowiska wobec niezdrowych objawów. Zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że w kołach rządowych dzika gra spekulacyjna wywołuje poważne obawy. Doradcy Roosevelta zdają sobie sprawę z niebezpieczeństwa spekulacji giełdowej, która ma swe źródło w ucieczce przed inflacją i depresją towarów. W pierwszym okresie gorączki spekulacyjnej chodziło o utrzymanie stanu posiadania, ostatnie dni przyniosły tutaj zdecydowany zwrot; amerykańskie chcą jaknajszybciej się zzbogacić i spekulacja wybiera rozmiały coraz bardziej niepokojące.

Nabożeństwo dla rybaków angielskich. W jednym z nadbrzeżnych miasteczek Anglii rybacy rozpoczynają sezon połowu bardzo uroczystym nabożeństwem, w czasie którego poświęca się łodzie, sieci i inne narzędzia rybackie.

Francja szuka w Rosji sprzymierzeńca przeciwko Niemcom.

Paryż. — Ostatnie posunięcia dyplomatyczne rządu francuskiego utrwalają tujejsze sfery polityczne coraz bardziej w przekonaniu, że kurs zagraniczny polityki francuskiej uległ zasadniczej zmianie. Z dawnych aliantów z czasu wielkiej wojny Rosja odpadła zupełnie, Italia daśala się uparcie na Francję, a w odniesieniu do Anglii należało się liczyć z nastojami każdorazowej większości parlamentarnej, która się znalazła u steru rządu. Po wojnie Francja znalazła wprawdzie nowych aliantów w Europie środkowej, lecz na Zachodzie pozostała mniej lub więcej odosobniona. Tymczasem shitleryzowane Niemcy zbroją się już dziś gwałtownie łamiąc wszelkie postanowienia traktatowe.

Francja widząc, że wszelkie przypomnienie postanowień traktatu wersalskiego ma tylko znaczenie moralne, postanowiła szukać dalszych sprzymierzeńców przeciw rosnącej potęgę Niemiec. Przedewszystkiem senator Jouvenel przeprowadził zabezpieczenie granicy od strony Włoch, a jednocześnie minister Paul Boncour zaczął orientować swą politykę ku Rosji.

Mimo początkowych dąsów o jakoby przedczesne podpisanie przez Polskę paktu nieagresji z Sowietami, Francja bardzo szybko potem sama taki pakt podpisała.

Wizyta Litwinowa w Paryżu i jego konferencja z ministrami Daladierem i Paul Boncourem, zamiar przystąpienia Francji do protokołu londyńskiego z 5 lipca o definicji napastnika, zaproszenie przez Sowiety do Moskwy B. premiera Herriota i wielkiego szermierza zbliżenia francusko-sowieckiego, wreszcie obecny pobyt w Paryżu ambasadora francuskiego w Moskwie Alphanda, który informuje Quai d'Orsay o nastojach moskiewskich i który może opuścić Paryż z pewnymi konkretnymi zleceniami — to szereg ogniw, które zdają się tworzyć etapy drogi zgóry ustalonej. Francja raz jeszcze szuka w Rosji sprzymierzeńca przeciw Niemcom. Ze Polska tej nowej orientacji francuskiej jest ogniewem łączącym, to wynika zarówno z faktu, że jest sojuszniczką Francji, jak również, że pierwsza weszła na drogę pokojowej i życzliwej współpracy ze swym wschodnim sąsiadem.

Już trzy miliardy strat spowodował krach giełdowy w Ameryce.

Paryż. — Prasa francuska poświęca obecnie największą uwagę sytuacji gospodarczej i finansowej Stanów Zjednoczonych nazywając politykę prez. Roosevelta wojną kryzysową.

Sytuacja Stanów Zjednoczonych skomplikowała się w niebywały sposób na-

gła porażką spekulacji, która spowodowała na Wall Street straty przekraczające 75 miliardów franków. Agenci giełdowi i maklerzy zużyły musieli 24 godz. dla obliczenia dokonanych transakcji, z których wynika np., że srebro straciło 160, a kauczuk 120 punktów. Inne walo-

ry zniżkowały od 2 do 15 proc., przy czym około 10.000.000 papierów zmieniło swoich właścicieli.

Jest to liczba rekordowa przewyższająca nawet słynny krach z roku 1929.

Jak trudne jest doprowadzenie olbrzymich obrotów towarowych Stanów Zjednoczonych do poziomu z 1929 r. dowodzi fakt, że rząd amerykański ocenia konieczność podniesienia płac pracowników w Stanach Zjednoczonych w stosunku do dzisiejszego poziomu o 29 miliardów dolarów i twierdzi, że o ile zwyczaj płac nie nastąpi w najbliższym czasie, ceny towarów będą musiały znowu ulec poważnemu spadkowi.

Waszyngton. — Prez. Roosevelt pod wpływem nastrojów panicznych, jakie wynikły na skutek gwałtownej niżki kursów na giełdach amerykańskich, postanowił wystosować w poniedziałek wieczorem nowe oświadczenie do narodu amerykańskiego, celem uspokojenia zdezorientowanej i zaniepokojonej opinii publicznej.

W danej chwili Roosevelt jest zajęty sprawą ustabilizowania wyższych płac robotniczych dla podniesienia wewnętrznej konsumpcji.

W przyszłym tygodniu prezydent ma się zwrócić ze specjalnym oświadczeniem do 5-ciu milionów pracodawców, wzywając ich do utrzymania stałego minimum płac i maximum godzin pracy na czas od 1 sierpnia do 1 grudnia.

Konsumentom otrzymywać będą od władz kierujących powyższą akcją prezydenta specjalny znaczek z napisem: „Pragnę współdziałać w akcji przywrócenia pracy przez popieranie i patronowanie tych pracodawców i robotników, którzy są członkami Narodowego Związku Odbudowy”. Każdy zaś z pracodawców, który przyjmie propozycję prezydenta Roosevelta co do czasu pracy i minimum płac, otrzyma odznakę z napisem: „Członek Narodowego Związku Odbudowy. My czynimy, co do nas należy”.

Prezydent Roosevelt spodziewa się, że drogą takiego nacisku moralnego, widocznego na zewnątrz, uda mu się przeprowadzić swe zarządzanie.

Nowy Jork. — Giełdy nowojorskie z powodu rzekomego przeciążenia pracą, będą począwszy od poniedziałku aż do odwołania czynne tylko przez trzy godziny dziennie, t. j. od godz. 12 do 15-ej. Istotnym powodem tego zarządzania jest chęć ukrócenia machinacji kursowych.

Waszyngton. — Rząd amerykański wyasygnował jako pierwszą pomoc dla robotników przedludniowych okręgów przemysłowych 25 milionów dolarów. — Suma będzie obrócona na cele osiedlenia robotników w okręgach wiejskich. Poza tem uchwalono wyasygnować dalszych 20 milionów dolarów celem zakupu obszarów, które mają być zaletosowane.

Waszyngton. — Ogłoszony bilans handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych A. P. wykazuje poraż pierwszy od sierpnia 1931 r. saldo ujemne w wysokości 3 miliardów dolarów.

Post zakończył lot dookoła świata.

Entuzjazm ludności Nowego Jorku.

Nowy Jork. — Lotni Post, który odleciał o godz. 15.40 czasu środkowo-europejskiego z Edmontonu, wylądował o g. 24 czasu nowojorskiego czyli o godz. 5-ej w niedzielę rano czasu europejskiego na lotnisku nowojorskim w Bennettfield, bijąc własny rekord okrążenia świata. Lotnisko było oświetlone, kiedy Post lądował. Około 50 tysięcy publiczności oczekiwało od godziny na jego przybycie.

Policja wydała wszystkie zarządzenia na przybycie lotnika, lecz miłośnicy dużo kłopotu z powstrzymaniem publicz-

